

NOVA DOBA

Študijska knjižnica
dolž. iztis
plačano do
Ljubljana

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglaš se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65
Upravništvo: Strossmayerjeva ulica 1, pritličje. Telef. 65.
Račun pri poštnem ček. zavodu št. 10.666.

10. oktober 1920.

Naša slovenska zgodovina pozna malo veselih dni. Skozi dolgo vrsto zgodovinskih dogodkov se plazi kakor senca ena beseda, eno težko dejstvo: hlapčevanje. Dolgi potoki solz in krvi so potekali po naši zemlji, odkar je našemu rodu ugasnila luč v Korotanu. Dolga stoletja so nam tuji gospodarji rezali kruh in delili postave. Umetno privzgojeno čustvo splošne in individualne manjvrednosti se je koreninilo v mišljenju in delu naših dedov in pradedov in zastropilo našo nekdanjo svobodno kri. Razmeroma malo je bilo število onih, ki so videli in spoznali moč in živo silo, ki je klila v tem zatiranem, pogubi določenem narodu.

Tako so minile dobe vse tja do prevrata. Narodno osvobojenje nas ni našlo pripravljenih, močnih in zrelih. Na popolno osamosvojitve in znano svobodne ideje se naš narod ni pripravil, potem sistematične evolucije. Čez noč je bil postavljen pred povsem novo in skoraj nerazumljivo dejstvo, da je postal iz služabnika gospodar. Neznane so mu bile smernice njegovega nadaljnega delovanja in tuja mu je bila vodilna, aktivna vloga, ki mu jo je zgodovina na mah dodelila. Zato tudi ni mogel spoznati in pravilno pojmovati svojega visokega poslanstva. Predoiga je bila razdalja stoletij, da bi si mogel ustvariti preko nje most do onih časov samostojnosti ter izvajanja narodne življenjske sile in volje, ki leži še vedno pokopana v svetli povestnici korotanskega slovenstva.

Tako je bilo mogoče, da z našim narodnim vstajanjem še ni bila pretrgana vrsta razočaranj in bridkih izkušenj. Naši nasprotniki vedo, da smo še politično in nacionalno neobogljani, in poznajo naše slabosti. — Prehudo je padel valptov bič po naših hrbtih, da bi se mogla hrbtenica zopet vzravhati brez bolečin in naporov. Posebno dva dneva sta, ki sta nam po letu 1918, vsekala v srce globoke, žgoče rane: koroški plebiscitni dan in Rapallo.

Štiri leta potekajo te dni, kar smo izgubili Koroško, zibel našega imena. Kljub vsemu idealizmu, prizadevanju in delu smo jo izgubili. Kako težko nam je bilo pri srcu ono nepozabno nedeljo 10. oktobra 1920! Vse naše misli so bile pri koroških bratih, ki so bojevali ta dan za dolge čase odločilni boj. Takrat smo šele pričeli z bojaznivo dvomitit, aji je naša stvar v resnici tako gotova in zmagovosna, kljub vsej pravici, ki je bila na naši strani. Zavedati smo se pa tudi pričeli, da smo se bili za Koroško vsa prejšnja leta vse premalo brigali. Kako naj bi nam dala sama iz sebe popočin sad onega semena, ki smo ga nepopolno sejali? V nekaj mesecih se ni dalo nadoknaditi, kar se je v dolgih letih premalo storilo. Nasprotnikova moč in vzgoja sta bili pregloboko zasidrani in tako je zopet zmagala sila nad pravico.

Radić kapituliral!

Konferenca voditeljev vladnih strank z dr. Mačkom. — Radićevci sprejeli vse vladne pogoje. — Radić pustil na celi črti.

Beograd, 10. oktobra. Danes je vladala v Narodni skupščini in v vladi neobičajno živahno razpoloženje. Povsod so poslanci konferirali o položaju, ki je nastal vsled demisije vojnega ministra. Danes je mnogo poslancev prispelo v Beograd, da se udeležijo jutrišnje izredne seje Narodne skupščine. Poslanec dr. Maček je kot zastop. Hrvatske republikanske seljačke stranke z več radićevskimi poslanci prispel danes ob 8. zjutraj v Beograd. Takoj po svojem prihodu je odšel k min. preds. Ljubi Davidoviću, kjer se je vršil sestanek vladnih strank. Ljuba Davidović je zastopnik Radićevske stranke obširno pojasnil rezultat sedanje vladne politike in mu tudi obrazložil vse vladne pogoje, pod katerimi naj bi vstopili radićevci v

vlado ter prevzeli parlamentarno odgovornost za vladno delo.

Konferenca je trajala nad 1 uro. Po konferenci je izjavil minister dr. Spaho, da je del. dr. Maček v imenu Stjepana Radića in v imenu Hrvatske republikanske seljačke stranke izrazil pripravljenost njegove stranke za vstop v vlado pod pogoji, ki jih stavi vlada. Med glavnimi pogoji se nahajajo sledeče točke: 1. Popolno priznanje monarhističnega stanja v kraljevini. 2. HRSS se odpoveduje vsaki pacifistični agitaciji v vojski in republikanski propagandi. 3. Priznanje vidovdanske ustave kot pozitivnega zakona, ki velja, dokler se ne izpremeni, in s tem priznanje državnega edinstva.

Sestanek Davidovića z Jovanovićem.

Narodna skupščina se sestane jutri 11. t. m. — Davidović vabi radikale v vlado.

Beograd, 10. oktobra. Po konferenci z dr. Mačkom je imel ministrski predsednik daljši razgovor s skupščinskim predsednikom Ljubo Jovanovićem. Razgovor ni bil samo parlamentarno-tehničen značaja, marveč je imel tudi politično obelodetje. Ljuba Davidović je naznanil skupščinskemu predsedniku, da vlada vztraja na tem, da se jutri, 11. t. m. vrši izredna seja Narodne skupščine in da jo je treba tu-

di oficijelno objaviti. Obelem je ministrski predsednik objasniti Ljubi Jovanoviću pogoje in pogoje, pod katerimi naj bi radikali vstopili v širšo koncentracijsko vlado Ljube Davidovića. Po končani konferenci je skupščinski predsednik takoj odredil v skupščini, da se je oficijelno objavila seja za jutri, 11. t. m. ob 9.30 dopoldne z dnevnim redom: Določitev dnevnega reda.

Imenovanje radićevskih ministrov.

Daues bodo najbrž imenovani radićevski ministri in novi vojni minister. — Vlada je zadovoljna.

Beograd, 10. oktobra. Vladni krogi trde, da je današnji sestanek voditeljev vladnih strank z dr. Mačkom imel ta uspeh, da je vprašanje rekonstrukcije vlade rešeno in da se na jutrišnji seji Narodne skupščine predstavi poslanec vlada v povsem novi sestavi z radićevskimi ministri in novim vojnim ministrom. Tekom današ-

nega popoldneva bodo definitivno rešene še nekatere formalnosti, nakar se zvečer predloži kralju v podpis ukaz o imenovanju radićevskih ministrov in novega vojnega ministra. S tem smatra vlada, da so težave začasno odstranjene in da je omogočeno delo v parlamentu.

Ena svetla točka pa je, ki nam je v tistih dneh, ko so bile naše duše polne grenkobe, dajala tolažbo in novih nad: pri koroškem plebiscitu je glasovalo preko 15.000 zavednih Korošcev za našo stvar. To je dejstvo, ki se ga ne da odpraviti z enostavno gesto. Koroško Slovenstvo je pokazalo, da živi in da hoče živeti. Narodova volja je prišla do izraza v tako močnem obliki, da smo pričeli obenem z zavestjo poraza misliti tudi na zopetno vstajenje. Vera v končno sožitje s slovenskim in jugoslovanskim koroškim življenjem v naši narodni državi nam je ostala, kakor nam je ostalo globoko prepričanje, da pride nekoč tudi dan, ko bo maščevana naša primorska in istrska raja. Uspehe pa krona le delo in zopet delo. Bodimo čuječi, osvežujmo svoje spomine — in pustimo prazne besede! Pomagajmo našemu ljudstvu onstran državnih mej s kulturnim, narodnim in gospodarskim delom. Posebno slednje podčrtavajmo, saj smo videli tudi v naši pokrajini, da nam je ravno gospodarska osamosvojitve dala možnost narodne in nacionalne okrepitve in neodvisnosti. Ne koristi nam, če sa-

mo javno protestiramo proti zatiranju Korošcev in Primorcev — teh besed ne bo nihče čul. Poprimimo se podrobnega dela med neosvobojenim narodom, kajti le z našo voljo in pomočjo je zmaga ideje popočinega osvobojenja zagotovljena. Strnimo lastne vrste, napravimo najprej red v lastni hiši, potem se lahko šele lotimo težke naloge, kako pripeljati v naš skupni dom vse ono, kar je našega izven naših mej. Dokler pa si ne bomo sami med seboj na jasnem, kaj hočemo v svoji državi, dokler se bomo prepirali, kaj smo in kaj nismo, vse dotlej bodo naši krvni bratje izven mej naše svobodne domovine zaman čakali na dan svoje-ga vstajenja, kajti le v slogi je moč. Sloga pa je tudi merilo narodove politične in kulturne zrelosti.

Tó so nauki, ki nam jih dajejo črni dnevi posebno naše najnovejše zgodovine, nauki koroškega plebiscita, Rapalla in drugih nesreč našega naroda. Če bomo nosili te resnice vedno v srcu in svoje delo usmerjali po njih, potem bomo postali vredni vere v ono veliko bodočnost, ki nam jo je odkazala zgodovina. rp.

Želje in zahteve naše industrije.

(Konec.)

Železniške tarife so deloma precej višje, kakor se bile pred vojno. Posebno velja to za blagovne tarife, za vse brzovlake ter za I. in II. razred potniških vlakov. Mariborska oblast bode morala napeti vse sile, da dobi čim prej neposredno železniško zvezo Maribora čez Slov. Gorice z Mursko Soboto, od Pragerskega čez Rogatec s Krapino, med Rogatcem in Golubovcem. Uravnavanju rek in izkoriščanju vodnih sil bode morala posvetiti vso pažnjo. V neizmernih vodnih silah Drave in v mnogoštevilnih premogovnih ležiščih je iskati vir za bogastvo mariborske oblasti.

Da se poživí obrt, je treba v prvi vrsti podpirati gradbeno podjetnost Država, pa tudi pokrajine, sredi in večje občine, se bodo morale odločiti, da čim prej zgradijo potrebna poslopja za svoje urade in stanovanja za svoje uradnike. Vzgled upravnih korporacij bi blagodejno vplival na zasebno gradbeno podjetnost, ki zasluži tudi sicer vso podporo. Podpira naj se z znižanjem železniških tarif, z oproščanjem od plačevanja vseh državnih in samoupravnih pristojbin, z brezplačnim prepuščanjem vode in električne sile za gradbena dela, z ukidom zaščite najemnikov, z znižanjem previsokih pristojbin pri nakupovanju stavbišč za gradbene svrhe, s ceninim kreditom itd.

Ni dopustno, da nekatere občine, med njimi Maribor, obremenjuje tovrstno s posebno doklado. To je novo povišanje že itak previsokih železniških tarif, nova ovira za razvoj gradbene podjetnosti. Ravno pri gradbenem materialu igrajo železniške tarife največjo vlogo. Splošno pa bosta to breme v pretežni meri morali nositi zopet industrija in trgovina.

Silno ovira razvoj industrije in gradbene podjetnosti pomanjkanje gotovine in previsoka obrestna mera pri denarnih zavodih, zlasti pri bankah. Da se naši pokrajini preskrbi potrebni ceneni kredit, bode treba skrbeti za to, da se tukaj nabrani denar zopet tukaj nalaga. Državna hipotekarna in državna obrtna banka naj v mariborski pokrajini na primernih krajih ustanovi več podružnic. Tukaj mora ostati in se tukaj nalagati denar vseh sodnih varovancev, bankam in zavarovalnim družbam je treba zabraniti ustanavljanje podružnic in agentur, ki odnašajo gotovino v druge pokrajine, ali pa celo v inozemstvo.

Potom Narodne banke, če treba tudi kazenskopravnim putem, naj se prisilijo banke, da se zadovoljujejo s primerno obrestno mero. Pred vojno so izhajale z 1% do 2% napetostjo v obrestni meri. Ni razumljivo, zakaj mora ta napetost danes znašati 10 do 20%.

Prometna, industrijska in trgovska podjetja, ki imajo svoje obrate v naši pokrajini, je treba prisiliti, da prenesejo svoj sedež sem, če ga še nimajo tukaj, denarne in zavarovalne zavode pa, da nalagajo v naši pokrajini tukaj nabrani denar. Ogromne svote plačuje naša pokrajina za socialno zavarovanje. Od njih se dosedaj niti vinar ni investiral v naši pokrajini. Potreben je poseben okrožni urad za socialno zavarovanje za mariborsko oblast.

Ugled države in potreba industrije po gotovini, zahtevata, da tudi država napram industriji točno izpolnjuje svoje obveze. Na stotine milijon-

Pravo

'SCHICHTOVO' milo 'JELEN'

z znamko

je najboljša in v uporabi najcenejša mila na svetu.
Pri nakupu pazite na ime 'Schicht' in na znamko 'Jelen'.

nov dolguje država industriji za dobavljeno blago, milijoni so pri državni upravi po nepotrebnem založeni v raznih carinskih in drugih varščinah. Industrija plačuje za kredit 20—30% obresti, mora pa pri državni upravi pustiti mesece in celo leta brezpotrebno ležati milijone. Tozadevne prošnje za izplačilo polnijo nerešene registrature osrednjih oblastev v Beogradu.

Naši industriji je mnogo na tem ležeče, da je državna uprava točna, zanesljiva in pošena. Da pridemo do nje, je treba uradništvu zagotoviti njegovi izobrazbi in njegovemu delu primeren materialen in socialen položaj. Manj uradnikov, a ti naj bodo plačani dobro, da jim ne bo treba iskati postranskega zaslužka, zato pa se naj njih sile tudi primerno izkoristijo.

Sedanji uradni čas od 8. do 14. ure, kakor je uveden pri nekaterih uradih, ne odgovarja niti potrebam občinstva, niti razmeram uradništva. Mnogo je uradnikov, ki ne prihajajo točno v urad. Ko je pa odbila 12. ura, jih zopet sledi mnogo vzgleda ostafega občinstva, ki gre za oddihom in okrepčilom, in zapušča urad, tako da se v marsikaterem uradu dela le po 4 ure na dan, dočim mora zasebnik, ki nosi bremena državne uprave, delati po 8 do 10 ur na dan. Tudi v državnih uradih naj se dela od 8. do 12. ali 13. ure in popoldne od 14. ali 15. do 18. ure. Na ta način se nudi uradništvu po 4 do 5-urnem naporu delu primerni oddih, občinstvu pa omogoči, da reši svoje opravke pri uradih tudi popoldne.

Da bode davkoplačevalec vsaj vedel, koliko znaša njegovo davčno breme in kedaj se lahko pritoži zaradi previsokega bremena, je nujno potrebno, da se zopet uvedejo plačilni nalogi za vse vrste predpisanih davkov. Ti nalogi ne dajo veliko več dela, kakor opominski listi s položnicami, ki se sedaj namesto njih pošiljajo.

Ponižanje svobodnega državljanstva in veliko prometno oviro pomeni zahteva, da mora državljan, kadarkoli se obrača do državne uprave, izkazati, da je plačal vse dospele davke, kakor da bi postal brezpraven, ako je slučajno pozabil pravočasno plačati nekaj vinarjev. Na ta način postajajo brezpravni ravno tisti, ki nosijo največja bremena, dočim neobdačene osebe tega ponižujočega postopanja ne poznajo. Državna uprava ima dovolj drugih sredstev, da izterja svoje davke.

Zelo neznosna bremena socialnega zavarovanja postružuje po nepotrebnem še malenkostno postopanje naših uradov, ki pri vsaki malenkosti z neštivilnimi preiskavami, zasliševanji in navadno z najvišjimi dopustnimi kaznimi postopajo napram podjetnikom. Industrija, ki nosi to ne-

znosno breme, pričakuje, da se ti zakoni vsaj blagehotno tolmačijo in da vlada tukaj tudi neka enotnost v postopanju. Konec mora biti vedno novih, dostikrat protizakonitih ukazov, ki si mnogokrat med seboj nasprotujejo, v industriji pa povzročajo vznemirjenje in na ta način ovirajo njeno delo. Sem spada zlasti vprašanje zaposlenja inozemskih delavcev, vprašanje narodnih praznikov itd. Zakonito je uveden le eden narodni praznik. -- Vkljub temu pa smo že doživeli, da so se drugi dnevi od tega ali onega oblastva proglašali za narodne praznike in da se je brezjavnim potom sredi dneva moralo ustavljati delo v posameznih obratih.

Inozemskih namešencev se bode-mo najbolje rešili, če si vzgojimo doma potrebni obrtni naraščaj. V ta namen potrebuje mariborska pokrajina svojo obrtno šolo za obdelovanje kovin, za obdelovanje lesa, za keramiko, za tlaštvo.

Za vselej mora naša država tudi odložiti navado, da izdaja zakone s povratno veljavo. Taki zakoni onemogočajo vsako gospodarsko kalkulacijo.

Enakopravnost pred zakonom in državno upravo ter svoboda in red so pogoji vsakega gospodarskega razvoja. Vsled tega pričakuje naša industrija, da bode g. veliki župan našel primerna sredstva, da zatre in zabrani vsako nasilstvo, pa naj pride od katerekoli strani in izvira iz kateregakoli nagiba.

Z zaupanjem se obrača industrija mariborske pokrajine do velikega župana, ter se nadaja blagohotnega uvaževanja svojih želj od njegove strani.

Maribor, dne 18. septembra 1924.

Za Mariborsko skupino zveze industrijcev:

Dr. PIPINŠ.

Oklic.

Žalni dan za padlimi in umrli mi vojaki in žrtvami svetovne vojne praznuje 'Udruženje vojnih invalidov' v nedeljo, dne 19. oktobra. Žalosten bo ta spominski dan za mnoge rodbine, kakor tudi poedince širom naše države. Bridke izgube in udarce, katere je zadala vojna družinam, kakor tudi posameznikom, so vsied težkih povojnih razmer še občutnejše za vse prizadete nesrečnike.

Da se kruti bedi in pomanjkanju vsaj nekoliko odpomore, je sklenila podpisana podružnica Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot, prirediti v prid vojnih žrtv v Celju isto nedeljo cvetlični dan.

Apeliramo na usmiljena, sočutna srca vseh naših rojakov neinvalidov,

kaže visoko stopnjo kulture. Drugih človeških napak žalibog nima. V Celje se pride od vseh strani — nekatera pota so pa prepovedana. O Celju bi se lahko več napisal, a gre za vinsko trgatve. Beseda je sicer malo nerodna. Celjani pač vino srkajo, pijejo, nekateri nas celo natolcujejo, da ga žremo, ampak — trgajo, to že ni res.

Ker ima začasno Sportni klub v Celju največji vinograd, je povabil vse znance in prijatelje za to soboto zvečer na trgatve. Udeleži se je med drugimi, pardon — med prvimi — Eksce-lenca Klopotec, na kar opezarjamo vse tiste, ki so ali bi bili radi na korita privezani, kar pa ni dobesedno mišljeno, temveč drugače. Vabljeni so vsi dotični, ki imajo denar, a vseeno dolge prste ter radi krađejo, bodisi, da so v tem že izurjeni, ali se hočejo šele privaditi poslu. Za instruktorje so nastavljeni prvovrstni svedroveci ter Čaruga.

Kdor ne bo pravilno kradel, pride pred občinskega rihtarja, kar je

da se na ta dan z nakupom cvetic izkazuje radodarne najbednejšim ter jim samaritanski obvežeje globoke rane in dajo toli potrebnega okrepčila. Zavest, da so pomagali mnogim obrisati solze gorja, zavest, da prešine srca obdarovanih trpinov iskrena hvaležnost do plemenitih dobrotnikov, bo di vsem poleg skromnih jesenskih cvetk v najlepše povračilo.

Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine S. H. S. podružnica Celje.

Odbor.

Politične vesti.

VLADA V FORMALNI KRIZI?

Na konferenci ministrov, ki se je vršila v četrtek zjutraj v predsedništvu vlade, se je po dolgin razmotrivanjih ugotovilo, da bi se težko našla osebnost, ki bi hotela prevzeti mesto odstopivšega vojnega ministra. Ljuba Davidović je v svoji avdiјenci kralju predložil načrt izpopolnitve kabineta, ki ga pa kralj ni odobril. Ves dan je vladala med pristaši režima velika nervoznost in zheganost. Ob 6. zvečer je bil Davidović ponovno sprejet od kralja v avdiјenci, ki je trajala dve uri. Zatrjuje se, da je vladar zahteval, da se naj še enkrat poskusi od Radića dobiti zahtevane garancije in da je Davidović obljubil dati svoj odgovor do petka zvečer. Po avdiјenci je Ljuba Davidović takoj telefoniral Radiću. — Zvečer se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala do četrta na 12. ponoči. Po seji je izdala vlada sledeči komunike: 'Vsled ostavke vojnega ministra generala Hadžića je predlagala vlada rekonstrukcijo današnjega kabineta. Krona je izrazila željo, naj bi razpravljala kabinet z vsemi elementi, ki so za glavne smernice sedanje politike. Jutri pride v Beograd zastopnik HRSS, da se sporazume z vlado o korakih, ki jih je treba storiti.' O rešitvi politične krize se pojavljajo najrazličnejše kombinacije. Toliko pa je gotovo, da vlada še ni podala demisije in je po Davidoviću izjavi tudi ne mara dati, ker gre baže samo za 'rekonstrukcijo kabineta'.

POSLEDICE DEMISIJE VOJNEGA MINISTRA. Vojni minister general Hadžić je bil v sredo dopoldne sprejet od kralja v avdiјenci, v kateri mu je objasnili svoje naziranje o političnem položaju in ga zaprosil za razrešenje ministrskih dolžnosti. Kraj je vojnemu ministru svetoval, naj se še poprej posvetuje z vlado. V resnici so se nato ves popoldan vršila posvetovanja gen. Hadžića s člani vlade, ki so vojnemu ministru prigovarjali, naj svojo namero prekliče. Ob 6. zvečer se je vršil ministrski svet, ki se ga je ude-

pristna slovenska beseda, s katero je povedano vse. Na strani mu bo stal, če ne bo zadosti stolov za sedeti, gospod občinski pisar, kar je jugoslovanska beseda ter se deli na klase. Klas je jugoslovanska beseda, katera raste na žitu. Za državni red bodo skrbeli stražniki, oboroženi s pendreki, kar je turška beseda in je iz gumija. Za ječarja je naprošen g. Tarzan. Viničarji iz vseh vetrov bodo kazali znatizeljnim najlepše grade, še pristni prleški vojnecar, de puto na rüci nosa. Viničarke bodo same ekotične stvarice in se jim to ne bo nič poznalo, kar bo olajševalo kazni in žepe grešnikov. Godba bo skrbela za pies in za sebe, kar je na vsak način dobro in je tudi drugim priporočati. V tem oziru jim bodo šle naše zaslužne dame v šotorih na roko, kar pa ni dobesedno mišljeno in se tudi ne bo zgodilo. Postregle jim bodo z vsem mogočim. Pristna slovenska žemljica iz srbske moke s hrvaško gnjatjo, to bode ceši SHS, združen v harmonično celoto. Ta vzgled

ležil tudi vojni minister. O vsebini te seje se čuva stroga tajnost. Ob 7. zvečer je odšel gen. Hadžić zopet na dvor. Po avdiјenci je izjavil novinarjem kratko: 'Nahajam se v demisiji'. V političnih krogih se smatra, da je s to demisijo postal položaj vlade nevdzržen. V vladnih krogih je zavladala pravecata panika. Zatrjuje se, da so Hadžićevo odločitev pospešili Radićevi ljuti napadi na vojaštvo in tendencijske vesti o puču vojaških krogov, radikalov in samostojnih demokratov. Glavni vzrok njegove demisije pa tiči v tem, da gen. Hadžić ne mara več sodelovati v vladi, ki favorizira separatistično gibanje, namesto da bi ga pobijala.

DEMISIJA MACDONALDOVE VLADE. Pri glasovanju, ki se je vršilo v angleškem parlamentu v četrtek, dne 9. oktobra ob 2. zjutraj, je dobila Macdonaldova vlada nezaupnico s 198 proti 164 glasovom. Isti dan ob 10. dopoldne je bil Macdonald sprejet od kralja v avdiјenci, v kateri je kralj odobril razpust angleškega parlamenta. Po 7. zvečer je bil parlament s prestolnim govorom razpuščen. Nove volitve se imajo vršiti dne 29. oktobra.

VLADNA KRIZA TUDI NA MADŽARSKEM. Poljedelski minister Szabo je v četrtek demisioniral. Trdi se, da bo ta demisija povzročila krizo celokupnega madžarskega kabineta in najbrž tudi razpust zbornice.

Radio-termalno kopališče Laško

otvorjeno celo leto.

Od 1. sept. naprej 50% popusta.

Gledališče.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

Nedelja, 12. oktobra ob 4. pop.: »Rokovnjaci«. Izven. 25% znižane cene. Konec ob 7. zvečer. Ugodne zveze z vlaki. Zadnjič v sezoni.

Ob 20. uri: »Operni večer«. Gostovanje opernega tenorista g. Jos. Rijavca iz Beograda. Izv.

Torek, 14. oktobra ob 20. uri: »Moč teme«. Gostovanje ljubljanske drame. Abonma.

KONCERT JOSIPA RIJAVCA V MESTNEM GLEDALIŠČU. V nedeljo zvečer gostuje v celjskem Mestnem gledališču naš slavn operni tenorist Jos. Rijavec, ki potuje na svojo češkoslovaško turnejo. Pokažimo Celjani, da znamo tudi mi ceniti visoko umetnost svojega rojaka. Častna dolžnost vsakega glasbojubečega Celjana je, da prisostvuje koncertu in s tem dokaže, da zna pravilno ceniti umetnost našega pevca, ki uživa velik sloves ne samo v mejah naše domovine, temveč tudi v raznih drugih evropskih državah.

Oglejte si

Remington model 12

pri FRANC BAR, Ljubljana

Cankarjevo nabrežje 5.

edinosti bi si naj pogledal, vzel in plačal minister za notranje zadeve, pri kateri priliki bi ga naprosil, da se ozre tudi na Prleke. Prleki so narod, ki po dnevu dela, zvečer sedi v gostilni, po noči pa leži včasih v postelji, včasih pa na drugi strani grabe. Prleško vino ima tako moč, da vrže vsakega, ne v grabo, temveč čez. Narodne moči pa treba postaviti v službo države. Stavim predlog, da se obljubi vsakemu državnemu nastavljenju za prvo silo 1 l prleškega vina, povišanih plač jim tako ne dajo in vina tudi ne bodo dobili. S tem je pomagan vsim.

Preobširno bi bilo, da bi našteval nadaljne zanimivosti, ki se bodo videle na tej trgatvi. Razven tega bi mi znal Sportni klub stopiti na moj silni nos, česar ne smatram za uljudnost, še manj pa za prijetnost ter je podobno kurjim očesom.

O tem pa v prihodnji številki, če ta čas pridem že od trgatve. Krč.

Že 38 let je

SARGOV

KALODONT

ZOBNA KREMA

nenadkrifljivo dobra!

Dnevne vesti.

OBČINSKE VOLITVE V PTUJU. Nemci so prišli z barvo na dan. Lista »domače« gospodarske stranke kaže, da so v njej združeni sami izraziti nemški nacionalci, bivši Ornigovi pristaši in prigajanci, zastopniki ptujske šnopsarije in izrazitega štajerčianstva, ki je napravilo toliko zla med našim narodom. Med drugimi janičarji se posebno postavlja Seischegg (tudi Zajšek), ki je romal s čevljarstvom mojstri dne 6. t. m. na Ptujsko gorjo in jim razklada, kako bo v Ptuj, ko bo on občinski svetnik, če ne še kaj več. Za enkrat prinašamo imena te »domače« gospodarske stranke, ki bo skrbela v bodočem občinskem svetu za ptujsko nemško gospodo ozir. nemškutarijo. *Domačinov Plujčanov na listi ni. To pribijemo.* Nedelja 19. oktobra pa bo pokazala, kdo je v Ptuj domačin. Lista »domače« gospodarske, to je nemške stranke je sledeča: *Odborniki:* 1. Steudte Ivan sen., posestnik; 2. Pirich Pavel, tovarnar; 3. dr. Fichtenau Sikst, odvetnik; 4. Spruschina Valerijan, mehanik; 5. Seischegg (tudi Zajšek) Vincenc, čevljar; 6. Hoinik Franc sen., trgovec; 7. Fürthner Josip, pek; 8. Ernst Ferdinand, gostilničar; 9. Ribič Rudolf, trgovec; 10. Damisch Ervin, knjigovodja; 11. Nikola Konrad, brivec; 12. Vessely Karl, gostilničar; 13. Miloschitsch (tudi Miložič) Friderik, mizar; 14. Schwab Egon, trgovec; 15. Scheichenbauer Otmar, ključavničar; 16. Slawitsch (tudi Slavič) Leopold, trgovec; 17. Behrbalk Leo, lekarnar; 18. Reich Ignac, gostilničar; 19. Tamm Vincenc, kovač; 20. Machalka Franc, trgovec; 21. Dr. Sadnik Raimund, odvetnik; 22. Pum Juri, trgovski pomočnik; 23. Gmuletz (tudi Omulec) Ivan, slikar; 24. Saria Otmar, trgovec; 25. Steudte Hans ml., sodar. *Predstavnik liste:* Kersche Herman. *Namestniki:* 1. Blanke Viljem, trgovec; 2. Murko Kajetan, trgovec; 3. Dr. Metzler Franc, zdravnik; 4. Strohmayr (tudi Stomajer) Ivan, posestnik; 5. Tognio Julij ml., poslovodja; 6. Kazimir Jos., trgovec; 7. Murko Ljudevit, mizar; 8.

Peserl Viktor, gostilničar; 9. Vrečič Karl, trgovec; 10. Steinbrückner Iv., kontorist; 11. Gröbner (tudi Grebner) posestnik; 12. Kersche Herman, nadoficijal v p.; 13. Kukowetz (tudi Kukovec) Alojz, posestnik; 14. Heller Hugo, trgovec; 15. Petrovič Otmar, slikar; 16. Zechner Ferdo, potnik; 17. Molitor Rudolf, mag. pharm.; 18. Dasch Ernst, puškar; 19. Wegscheider Fric, posestnik; 20. Zselezen (tudi Zelezen) Stefan, trgovec; 21. Dr. Kalb Adolf, bančni uradnik; 22. Rojko Viktor, čevljar; 23. Murschetz Josip, kamnosek; 24. Kasper Karl, posestnik. Namest. predstavnika liste: Scheichenbauer Otmar.

VOLITEV ŽUPANA V MARIBORU. Mariborski veliki župan je v sporazumu z okrajnim glavarstvom Maribor levi dravski breg odbil priziv socialnih demokratov proti izidu občinskih volitev. Veliki župan utemeljuje svoj odlok s tem, da rekurz ni bil utemeljen. Občinski odborniki, ki so izvoljeni na listi Narodnega bloka, niso bili dolžni polagati računov, kakor to določa zakon o občinskih volitvah, ker v Mariboru polaga račune mestna blagajna kot samostojen urad in so občinski svetniki samo kontrolni organi tega urada. Volitve župana, podžupana in članov mestnega sveta se bodo vršile tekoma 8 dni. Po sporazumu, ki so ga sklenile slovenske stranke še pred volitvami, pripada župansko mesto SLS kot najmočnejši skupini. Podžupana dobi demokratska stranka, a člani mestnega gremija se bodo razdelili po proporeu.

60-LETNICA DR. E. ŠLAJMERJA. Te dni je obhajal svoje 60-letnico slavni ljubljanski operater in kirurg dr. E. Šlajmer, eden naših najodličnejših nacionalnih zdravnikov. Odlikoval se je m. dr. tudi kot vojaški zdravnik-prostovoljec v balkanski vojni l. 1912., za kar je že takrat prejel red Sv. Save. Dr. Šlajmer se udeležuje tudi kot vnet sokolski delavec in kot član raznih drugih narodnih organizacij. 60-letnemu jubilaru želimo tudi mi: Še na mnoga leta!

V soboto 11. t. m. zvečer vsi na vinsko trgatve S. K. Celje!

Celjske novice.

ŠKRLATICA V CELJU — POUŠTILA. Poroča se nam, da je v zadnjem času izostalo vsako novo obolenje na škrlatici tako v mestu Celju kakor tudi v okolišju. Mestni magistrat celjski kot sanitetna oblast je odredil, da so se začetkom šoškega leta zdravniško pregledali vsi učenci in učenke osnovnih in meščanskih šol, zavoda šol. sester, okoliške šole in drž. realne gimnazije, z namenom ugotoviti takoj vsak sumljiv slučaj na škrlatici. Preiskave so bile vse negativne. V javni bolnici v Celju je še nekaj slučajev, ki bodo v najkrajšem času ozdravljeni odpuščeni. Naša javnost bo to poročilo gotovo z zadoščenjem sprejela. Sanitetni oblasti pa gre zahvala za trud in intenzivno delo.

OGENJ V DIMNIKU. V sredo, 8. t. m. okrog pol 8. zvečer so naznanili trije strelji na Miklavškem hribu ogenj v mestu. Velika množica radovednežev se je zbrala pred hišo trgovca Hönigmann v Prešernovi ulici. Razne alarmantne vesti so se takoj izkazale kot neresnične. Vneže so se samo saje v pralnici dotične hiše, požarna bramba pa je ogenj takoj zadušila.

NAPAD PONOČI. Posestnikov sin Ivan Cizej iz Trnave pri Gomilskem se je vračal 7. oktobra z vozom domov iz Celja, kamor je peljal krompir. Neznani fantje so ga napadli v Levcu pri Celju ter mu z nožem prizadejali več poškodb na glavi in po rokah. Oddan je bil v celjsko javno bolnico.

PONESREČIL JE PRI DELU v železarni v Štorah delavec Friedl Jakob. Na nogo mu je padla železna cev, ki mu je nogo zlomila. Prepeljali so ga v javno bolnico v Celje.

LICITACIJA LISTJA V MESTNEM PARKU se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. ob 9. dopoldne in ne ob 3. popoldne, kakor je bilo prvotno objavljeno. Sestanek interesentov pri vremenski hišici.

SPORTNI KLUB CELJE priredi v soboto, dne 11. t. m. ob 8. zvečer v vseh zgornjih prostorih veliko *vinsko trgatve* s pestrim programom in plesom. Vstopnina 10 Din.

ČARUGA POMOŠČEN? Kot izvemo, je bil Čaruga začasno pomošččen ter bo sodeloval kot inštruktor

tatov pri trgatvi Športnega kluba Celje v Narodnem domu v soboto, 11. tm.

NOČNO LEKARNIŠKO SLUŽBO ima prihodnji teden lekarna »Pri orlu«, Glavni trg.

TEDENSKI IZKAZ o nalezljivih boleznih od 28. sept. do 4. okt. 1924. Škrlatica: Od prejšnjega tedna ostali 4, ostali v nad. oskrbi 4. Ušen: Od prejšnjega tedna ostal 1, ozdravel 1. — Celje, dne 4. oktobra 1924. — Dr. M. Dereani s. r.

POLICIJSKA KRONIKA. Tedenško poročilo od 1. do 7. oktobra 1924. Aretacij je bilo izvršenih v Celju 14: 1 radi hudodelstva po § 129. k. z., 1 radi prestopka tatvine, 1 radi suma tatvine, 6 radi vlačugarstva odnosno beračenja in 5 radi ekscesov v pijanosti. Prijav je bilo vložnih 42: 4 radi prestopka goljufige, 1 radi tatvine, 7 radi prekoračenja policijske ure, 1 radi točenja alkoholičnih pijač po oblastveno določeni uri, 1 radi žaliive javnega organa, 1 radi žepne tatvine, ostale pa radi manjših kazensko-sodnih odnosno policijskih prestopkov. Splošni položaj je neizpremenjen in nepovoljen.

KINO GABERJE. Sobota 11., nedelja 12. in ponedeljek 13. oktobra: »Grof Esse«.

Sokolstvo.

SOKOLSKO DRUŠTVO NA POLZELI priredi v nedeljo, dne 12. t. m. y košodvorski restavraciji na Polzeli »vinsko trgatve« združeno z nastopom vseh oddelkov v skupinskih slikah na odru. Prijatelje našega društva vabimo k obilni udeležbi. — Odbor.

Zadnje poročilo.

Novi ministri.

Beograd, 10. oktobra ob 16. Ravnokar se je izvedelo, da je imenovan za vojnega ministra general Pavle Živković. Od radičevcev sta imenovana poslanca dr. Maček in Predavec.

Curiška borza

v petek 10. okt. Zagreb: 7.50 — 7.60

Odgovorni urednik: Rado Pečnik.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Gostilna in restavracija na lepem prostoru v Štorah

tik postaje, ki obstojilz enonadstropne hiše in s sobami za tužce, zraven vrt za goste in pol orala gozda se proda po nizki ceni zaradi družinskih razmer. Ceno se poizve pri lastniku PAUL MARČIČ, gostilničar v Štorah. 3—1

Svojega 15 letnega sina, ki je že vajen trgovine, želim oddati kot

učenca

v večjo trgovino z mešanim blagom

takoj ali pozneje. IVAN BERGANT, trgovec, Škofja Loka. 3—1

Priporoča se

BRIVNICA

na Kralja Petra cesti št. 27, Celje. Prvovrstno britje in striženje las. Sprejme tudi britve v brušenje. Lastnik: Mat. Bukovčan

Dermatolog

Prim. dr. Hugon Robič

Maribor, Prešernova ul. 2,

telefon 359

zopet ordinira

in sicer ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ob delavnikih od 14. do 16. (2. do 4.)

Učenec

se sprejme v špecerijski trgovini

Ludovik Petek, Celje.

Močan, lahki

platô-voz

se takoj proda. Poizve se v upravi tega lista. 3—1

V brivnici Koštomaj, Prešernova ulica št. 19

striženje samo Din 5.—

Istotam brušenje britev, škarij, gillett, nožev, kuhinjskih in mesarskih nožev ter sekir.

Zgubila se je dne 4. oktobra t. l.

Doberman-psica

eno leto stara in sliši na ime »Drina«.

Prijazna pojasnila proti primerni nagradi je nasloviti na g. Fran Hodnika v Žalcu.

Tvrđka
kolonijale
in
specerije

Ant. Močnik, Celje

Glavni trg št. 8

Zaloga

sveže pražene kave,
riža, mletih dišav in
rudninske vode.

Postrežba točna in solidna.

Vedno svežo

praženo kavo

na jfin ejs e mešavice priporoča:

Anton Fazarinc, Celje

Krečku finu sol

na vagone nudja jeftino

Vlado Radan, Zagreb

Margaretska ulica 4.

Telegram: Vladan. Telefon 21-68.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najsklanjaneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov nad 25.000.000.—

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Aha!!! zato tako
lepo belo ker je
oprana

Persil

Persil samodejno
pralno sredstvo
Tovarna Viljem Brauns Celje

Kdo bi pomagal, poštenemu, zanesljivemu, brezposelnemu, 29letnemu bivšemu državnemu nameščencu, koji je brez svojcev in denarnih sredstev, do primerne službe? Vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru, pisavi, pisarniških poslov, deloma knjigovodstva, srbo-hrvaščine, cirilice itd. Cenjene ponudbe se prosí pod »Pomoč« na pravo lista. 2-2

Andr. Milevski

Auto-taksa

Sprejem naročil za prevažanje oseb z avtomobilom. Celje, Prešernova ul. 6, Andr. Milevski, trgovina. 30

Ant. Lečnik

Ortar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 119

Najboljše, najtrpežnejše in najcenejše

dežnike

vseh vrst, za jamčeno solidnega domačega izdelka po najnižjih cenah nudile

Dežnikarna Jos. Vranjek,
Celje, Kralja Petra cesta št. 25

Popravila in preobleke izvršuje točno in solidno!
Na drobno! 10-2 Na debelo!

Nagrobni venci

se kupijo najceneje pri 7-3

Kramar & Mislej, Celje.

Kupim

večjo množino suhih, zdravih

bukovih drv

Franjo Kalan,

trgovina premoga in drv,
Celje, Dolgopolje. 3-2

ČEVLJE

za dame, gospode
in otroke

Bine moderne iz prvih svetovnih tovarn, kakor tudi trpežne od domačih čevljarjev ima velikansko zalogo ter prodaja po čudovito nizkih cenah samo veletrgovina R. Štermeckl. Celje. Trgovci engros cenel Cenik zastoj!

URK URK URK URK URK URK URK URK URK URK

Manufakturna in modna trgovina

A. Drofienik, Celje, Glavni trg št. 9

Sukno za moške, volneno za ženske, hlačevina, tiskanine (druk), barhant, belo platno za neveste, nogavice, bombaž (pavola), volna

Pri za jumperje v vseh modnih barvah, zimsko perilo za moške in ženske, fine cefir srajce, brisalke, odeje, dežniki, dežni plašči i. t. d. i. t. d.

po konkurenčnih cenah.

Je ravno kar došlo jesensko blago Blago vedno v zalogi po najnovejši zadnji modi

Ki gotovo vsakemu po volji bo!

Prodaja A. Drofienik, znan povsodi, Ali to se tiče tudi Tebe, mati, Trgovec, ki kupuješ mnogokrat in žena, ženin, fant, deklica, Cefirja, oksforta in etamina. Sem zadovoljen z blagom! — vsak poreče in zadovoljnost ključ je že do sreče!

Le zadovoljnost blaga in cen k sreči vodi Previden pri nakupu bodi Zapomnite si to resnico, Da denarja prihraniš za polovico.

Na debelo stalne cene!

Na drobno nizke cene!

Bižuterijski vajenec in učenka

za izdelavo verižic s sprejmeta pod ugodnimi pogoji v temeljito izobrazbo. Samo oni z dobrimi spričevali naj se javijo pri ZLATARKI D. D. V CELJU.

Kleparstvo, vodovodne inštalacije in naprava strelododov
Franjo Dolžan

CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE

Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila Postrežba točna. Cene zmerne. Solidna izvršitev.

477-54

Po nižani ceni

novo došlo blago kupi se za jesen in zimo v manufaktorni in modni trgovini
MILOŠ PŠENIČNIK, CELJE Kralja Petra c. 5.

V zalogi sukno, kamgarni, double za površnike, novitete za damske obleke, barhenti, šifoni, pletene jopice, šali itd. V zalogi najfinejši velour za damske plašče.

Samo pristno češko blago!

Postrežba solidna!

Samo pristno češko blago!

Ure, zlatino, srebro, očala, toplomere, jedilno orodje itd., itd.

po najnižjih cenah pri

R. Salmič i dr.
Celje, Narodni dom.

Kupujem staro zlato. Popravila z jamstvom točno in poceni.

LASTNI DOM

registrovana kreditna in stavb. zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge tudi od nečlanov in jih obrestuje po **8%** osem od sto — proti odpovedi po **10%** — od sto — na leto.

Pisarna: CELJE, Prešernova ul. 15/l.

Oglejte si manufakturno trgovino

J. KUDIŠ Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

50-42

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcom veliko množino inozemskega blaga kakor sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo nizkih cenah.